ויש אומרים ע"ש ל"ל נמי

הכא], ג) [יבמות קכ. ב"מ כו:], ד) ס"א דסבירא להו דאיהו כוי, ב) [לקמן סד.],

ו) ב"א ואי. ז) ב"ל כלבא ליכול

שירותא, רש"ל. ולפנינו איתא שם ליכול כלצא שירותא,

גליון הש"ם

רש"י ד"ה מספקא ליה סימנין וכו' והאי דלא אמר

קסבר. עי' פ"ק דשנת במאור דף ד ע"א ד"ה למימרא

דפשיטא ליה לרבה:

מוסף תוספות

א. דאם יש לו להיות נאמן אף היא מגורשת

למפרע, הלכך אפי׳ מכאן ולהבא לא מהימן. חוס׳ הלס״ש. ב. חתמו לו

הקס"ם, ב. התמו קו החתמו גם לאחר. מוס' הלח"ם, ג. ואנן חיישינן שמא גם לאחר חתמו. מוס' הלח"ם, T. אע"ג

עדיף מסימנין. תוס' הרא"ש.

ה. להוציא מאכל. רשנ״ח.

ו. (ש)הגט שבתוכז. רשנ״ל.

ו. (ש)חוגט טבונוכן. לפל לו.ו. בטביעות עין. חוס' ינמותקכ. ד"ה אמר. ח. שקשור

בכים. תוס' יצמות קכ. ד"ה מלאו.

פסקי רי"ד (המשך)

לי סימז בגויה או טביעות

עינא [אית לי בגוה] אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אם

משוח חימוא אהדרוה לי

וקסברי סימנין דאורייתא אי

משום טביעות עינא ודוקא

לצורבא מרבנן אבל איניש בעלמא לא פי׳ וההוא סימנא דהוה יהיב לא הוה סימן

מובהק ואי ק' מהכא מוכח דלא מהדרינן גט לשליח

. בטביעות עינא כ״א לצורבא

מרבנן דלא משני בדיבוריה

בטביעות עינא הוא כשר לכל

אדם תשוכה מתני׳ השליח

אום תשובה מותר השליה מצאו ולא בא בידי אדם אחר והגט יוצא מתחת ידו

והוא אומר שיש לו כו

טביעות עין וזהו הגט שנפל

ממני ומצאתיו הלכך כשר

אבל רבה בר בר חנה אמר שמצאו אחר ואין הגט יוצא

מתחת ידו אינו נאמן לומר טביעות עין יש לי עליו ולא סמכינן עליה אך אם

הוא צורבא מרבנן דלא משני

עין משפמ נר מצוה

כב א ב ג ד ה מיי׳ פ״ג מהלי גירושין הלכה ט [י] יא סמג עשין ג טוש״ע אה״ע סימן קלב סעיף ד

מוסף רש"י הורא רחוף החחרת

פסקי רי"ד

ר׳ ירמיה אמר כגון דאמרי עדים מעולם לא חתמנו עלא) על גט אחר של יוסף בן שמעון כ״א על זה ומכירין בן שמעון כ״א שלזה יוסף בן שמעון חתמו פי׳ מתני׳ דהתם (בדייתקי) [דדייקי] מינה הא אמר תנו ינתנו בכה"ג מיירי ואע"פ ינתנו בכה"ג מיירי ואע"פ שהשיירות מצויות והוחזקו כשר דתו ליכא למיחש ליוסף בן שמעון אחר שהרי אלו העדים מעידים שלא חתמו על אחר: רב אשי אמר דקא אמרי עדים נקב יש בו בצד אות פלונית כך כתוב בספרים וה"ג ר"ח ור"י ז"ל אבל המורה גריס דקאמר פי׳ יש בו בצד אות פלונית ואמת ודאי שכך הדין נותן שאם נפל מיד השליח ומצאו אדם אחר ואומר השליח נקב יש בו בצד אות פלונית סימן מובהק הוא ומהימנינן ליה אי נמי אם מצאו השליח לאחר זמן ואין לו בו טביעות עין אלא שהיה לו בו זה הסימן סומך עליו וכשר ולא אמרינז דלמא אחרינא הוא אלא רב אשי לא קאי אמתני׳ דמתני׳ קתני לאלתר כשר ואם לאו פסול ורב אשי ואם לאו פטול ווב אשי אתא לתרוצי ההיא מתני׳ דפ׳ שנים אוחזין דדייקי׳ מינה הא אמר חנו נוחנים עדים גרסינן דסמכינן אסימן עין בלא שום סימן כשר שכל עדות העדים בעלמא שכל עוות העדים בעלמא בטביעות עין [הוא] כגון הא דאמרי כלי זה שביד ראובן של שמעון הוא או פלוני הרג את הנפש וכל כיוצא בזה היאך מעידין כ״א בטביעות עין והרי הכי נמי הכא והאי דבעי׳ סימן מובהק משום דלא הות להו טביעות עין בגויה ובאו להכירו ע״י סימן זה ואם תימצי לומר דגרסי׳ דקאמר אין פירושו על השליח דלא קאי שליח על השליח דלא קאי שליח התם אלא על הבעל דאמר תנו דאי אמר בעל נקב יש בו בצד אות פלונית סמכי' אההוא סימן ולא חיישינן דלמא אחרינא הוא ואע"פ שהשיירות מצויות ואע"פ שהשירות מצויות והחזקנו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת ואי אמר בעל נמי אית לי טביעות עינא נמי איזו יי טביעוזו עינא בגויה אע"ג דלא יהיב שום סימן נאמן מיגו דאי בעי מצי מיפטרא בגיטא אחרינא. מבי מיפטו א בגיטא אוווינא. ודוקא בצד אות פלונית דהוי ליה סימן מובהק אבל נקב בעלמא לא. מספקא ליה סימן אי דאורייתא אי דרבנן פי׳ מה שאנו מחזירים אבדה בסימנין אם הוא מדאורייתא כדילפי׳ משמלה (לה) וכדאמרי׳ באלו מציאות (כז.) ילפי׳ נמי גבי גט (כז.) ילפי׳ מהתם או דלמא לאיסורא מהתם או דלמא אינו מן התורה אלא מדרבנן ולא ילפי׳ איסורא מממונא דלגבי ממונא עביד תקנתא דהפקר ב״ד היה הפקר אבל גבי איסורא לא מצי סימן מובהק ומצאו בחפישה ובדלוסקמא דתנן כשר לא שמכירן ע"י סימנין אלא בטב"ע דאית ליה בגוייהו:

רבה בר בר חנה אירכס

בומן שהבעל מודה יחזיר לאשה ואפי' לומן מרובה. וא"ת כיון דבעל שאמר גרשתי את אשתי נאמן יו והוא מודה שגירשה אפי׳ אין הגט שלה ניתן לה לראיה בעלמא ומאי פריך ויש לומר דלא מהימן אלא מכאן ולהבא מיגו שיכול עכשיו לגרשה ולא מערוף

פירות אלא מכאן ואילך אבל למפרע בזמן שהבעל מודה מיהת יחזיר לאשה ואפי' לזמן מרובה ומשני כאן במקום שהשיירות מצויות כאן במקום שאין השיירות מצויות איכא דאמרי והוא שהוחזקו הוא דלא ליהדר והיינו דרבה ואיכא דאמרי אע"ג דלא הוחזקו לא ליהדר ופליגא דרבה בשלמא דרבה לא אמר כר' זירא מתני' אלימא ליה לאקשויי אלא רבי זירא מאי מעמא לא אמר כרבה אמר לך מי קתני אם אמר תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה דלמא אם אמר תנו נותנין כדקי"ל לאלתר רבי ירמיה אמר בכגון דקאמרי עדים מעולם לא חתמנו אלא על גם אחד של יוסף בן שמעון אי הכי מאי למימרא מהו דתימא ליחוש דלמא איתרמי שמא כשמא ועדים כעדים קמ"ל רב אשי אמר יכגון דקאמר נקב יש בו בצד אות פלונית דהוה ליה סימן מובהק ודוקא בצד אות פלונית דהוה ליה סימן מובהק אבל נקב בעלמא לא מספקא ליה יסימנין אי דאורייתא אי דרבנן רבה בר בר חנה אירכם ליה גימא בי מדרשא אמר אי סימנא אית לי בגויה אי מביעות עינא אית לי בגויה אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אי משום סימנא אהדרוה וקסברי סימנים דאורייתא אי משום מביעות עינא ודוקא צורבא מדרבגן אבל אינש בעלמא לא: ואם לאו פסול: ת"ר איזהו שלא לאלתר רבי נתן אומר ששהה כדי שתעבור שיירא ותשרה ר"ש בן אלעזר אומר כדי שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר שם אדם יויש אומרים שלא שהה אדם שם רבי אומר כדי לכתוב את הגם רבי יצחק אומר כִדי לקרותו אחרים

לא כשאומר גירשתיה מזמן הכתוב בגט כדאמרי' ביש נוחלין (ב"ב קלד:) והכא שידוע לנו שלא בא לידה עכשיו זה הגט בתורת גירושין אינו נאמן מכאן ולהבא יותר מלמפרעא ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ותתגרש בחזרה זו אפי׳ לא נתגרשה עדיין ולא חיישינן שמא מאחר נפל אפיי לזמן מרובה: מעולם לא חתמנו אלא על גם אחר של יוסף ב"ש. מתוך הלשון משמע שיודעין שלא חתמו אלא על א' אבל אין מכירים מי הוא אותו יוסף ב"ש ותימה דא"כ אמאי מהימנין ליה לומר שהוא שלו יותר משלא היו אומרים העדים כלום שלא היה נאמן לומר שהוא שלו ולא מהדרינן ליה בטביעות עין דחיישינן שמא הוא משקר ואומר ר"י דלעולם לא חשדינן ליה שישקר במזיד לומר שהוא שלו לקלקלה דמשום להרויח פשיטי דספרא לא היה מקלקלה דהא בעל שאמר גירשתי את אשתי נאמן ולא חיישינן להכי ולהכי כשאומרים העדים שלא חתמו אלא על גט אחד והוא אומר שעל שלו חתמו נאמן אבל כשאין העדים אומרים כלום חיישינן שמא ב הוא סבור שהוא שלו לפי שאין יודע שיש יוסף בן שמעון אחר או יודע ואין נראה לו לחוש שגם הוא אבד גט ולכך אומר שהוא מכיר אע"פ שאינו מכיר ג ובקונטרס פי׳ כגון דקאמרי עדים החתומים בו מעולם לא חתמנו אלא על גט א' של שם זה ואותו חתמנו לאיש זה התובעו ולפ"ז לריך לומר שלא ראו עדים חתימת הגט שאם ראו ואומרים שהוא כתב ידם ולוה חתמו פשיטה שיחזיר ולה היה לריך להשמיענו דהא ודאי לא חיישי׳ דלמא איתרמי שמא כשמא ועדים כעדים וחתימה כחתימה ובשינויא נמי אינו מזכיר חתימה כחתימה: בגון דקאמר נקב יש בצד אות

פלונית. פי׳ בקונטרס דקאמר

השליח ואית ספרים דגרסי דקאמרי עדים וי"ל דעדים מהימני אפילו כשראוהו כבר ושליח לא מהימן אלא כשאומר כן קודם שראהו: **שרכובין ראורייתא או** דרבגן. אי סימנין דרבנן הא דמהדרינן אבדה מן התורה היינו בעדים ורבנן הוא דעבוד במליאה מקנמא להחזיר בסימנין וא"ת והא דמנן בפרק אלו מליאות (ב"מ דף כו.) דדבר שיש בו סימן חייב להכריו ושאין בו סימן הרי אלו שלו יואפי׳ מדרבנן למה הוא שלו יכריז וזה יביא עדים דמן התורה מה לי זה ומה לי זה כיון דבעי עדים כך ימלא עדים בזה כמו בזה וי"ל דע"י סימן מכירים העדים בטביעות עין ועוד דע"י סימן שואלים אם יש שמכיר אותו דבר שיש בו סימן כך וכך דע"י כך ימלא עדים אבל כשאין בו סימן אין יודע היאך לישאל ומתייאש: דרוכא צורבא מדרבגן. אומר רבינו תם דעם הארץ נמי ידע בטביעות עינא כדאמרינן בפרק גט פשוט (ב"ב דף קסת.) האי לורבא מדרבגן דאזיל לקדושי איתתא לידבר עם החרץ בהדיה ובפרק גיד הנשה (חולין דף זו.) נמי מוכח דכ"ע אית להו טביעות עינא והא דלא מהדרינן לעם הארץ בטביעות עינאד משום דלא מהימן: איזהן שלא לאלתר. ואית דגרסי איזהו

לאלתר ויש ליישב דברי התנאים לשתי הגרסות:

לסעוד חיישיגן שמא^ר נפל מהס: מצאר קשור בכים או בארגקי בו'. בפרק בתרא דיבמות (דף קכ.) מדקדק מכאן דסימנין דאורייתא ותימה דבפרק אלו מציאות (בבא מציעא דף כו.) איבעיא לן אי סימנין דאורייתא או דרבנן ולא מניקנין נוכנון לשתנה למור מנו לבתנות דמייתי תנאי ומסיק דכולהו סברי דסימנים דרבנן איכא לפרושי דהך ברייתא נמי סברא מייתי לה ואומר ר״י דבמסקנא דיבמות דמייתי תנאי ומסיק דכולהו סברי דסימנים דרבנן איכא לפרושי דהך ברייתא נמי סברא הכי וכגון שיש עדים שהכיס והטבעת שלו או שמלאו בעלמו ומכיר זשהן שלו ונאמן במיגו דאי בעי אמר לא אבדתי ומעיקרא דהוה בעי למידק מינה דסימנין דאורייתא הוה משמע ליה דאיירי כשמלאו אחר ומהדרינן ליה ע״י סימן זה הי

איכא דאמרי. הא דשני ר' זירא במקום שהשיירות מלויות פסול והוא דהוחזקו דבעינן תרתי כרבה: בשלמא דרבה. דשני לעיל שנויא דידיה אתרתי מתני׳ חדא דגיטין וחדא דב״מ: מחני׳ אנימא ליה לחקשויי. ד דקה ס"ד דחינהו רמינהו חהדדי ומתני' עיקר

כל הגם פרק שלישי גימין

אומרים כדי לכותבו ולקרותו ואפי' שהה

ויש בו סימנין מעידים עליו ידאמרי

נקב יש בו בצד אות פלונית ואין

מעידין על סימני הגוף דאמרי ארוך

וגוץ המצאו קשור בכים בארנקי ובמבעת

מברייתא: אלא ר' זירא. דרמי מתניתין אברייתא מאי טעמא לא אמר שינויא דידיה אתרתי מתני' כרבה: אמר לך. ר' זירא מתניתין לא קשיין אהדדי: מי קסני. בבבא מציעא הא אמר תנו נותנין ואפילו לזמו מרובה: דלמה הם המר הנו נותנין ולעולם כדקי"ל. כלומר ודחי על כרחין הא אמר תנו נותנין דייקי׳ מינה מדחלה טעמא בנמלך עליהן אלא לזמן מרובה מהיכא דייקת דילמא לעולם כדקי"ל בהכשירא דגיטין מלאו לאלתר כשר אבל ברייתא ודאי קשיא דקתני יחזיר לאשה ואי לאלתר והבעל מודה פשיטה למחי ניחוש לה חי לחו דאשמועינן אפילו לזמן מרובה לא אינטריך למיתנייה דבשלמא מתני׳ לא תנא בה בהדיא האמר תנו נותנין ואלטריך למתנייה משום היא גופא לאשמועינן דלא יחזיר שאני אומר כו': ר' ירמיה אמר. לא מתניתין קשיא ולא ברייתא קשיא דכל הני דאמרינן יחזיר לומן מרובה: כגון . דקאמרי עדים. החתומים בו: מעולם לה החמנו אלה על גע החד של שם זה. ואותו חתמנו לאיש זה התובעו: כגון דקאמר. האי שליח שאבדו נקב יש בלד אות פלונית: ודווקה. נקט רב חשי בלד חות פלונית דהוי סימן מובהק דאין עדות ברורה מזו: מספקה ליה סימנים דחורייתה או דרבנן. הא דאמרי׳ באלו מליאות (ב"מ דף כז.) שמחזירין אבדה בסימנין ואיבעיא לן התם דאורייתא או דרבנן לרב אשי נמי מספקא ליה הילכך באיסור אשת איש לא סמכינן אסימנין בעלמא דלמא סימנין דרבנן ובממונא הוא דמלו רבנן להפקיע דהפקר ב"ד הפקר

וטעמא דתקנתא התם מפרש אבל

למישרי איסורא לא מצו רבנן לעקור

דבר מן התורה. °והאי דלא אמר

קסבר סימנין דרבנן משום דהתם

מיבעיא לן ומהכא לא מלינן למיפשט

דהא אי נמי מספקא ליה קאסר מספיקא: אירכם ליה. שליח היה: אי סימנא אים לי בגויה אי טביעות עינה הית לי בגויה. הי סימנה בעיתו דהיתיהב לכו הית לי בגויה סימנא ואי בטביעות עינא בעיתו להדורי ניהלי אית לי טביעות עינא בגויה שנחתי עיני בו עד שאני מכירו יפה בלא שום סימן: סימנים דאורייםא. שלא נתן בו סימן מובהק אלא סימנא בעלמא ומדאסמכו אסימנא באיסורא קסברי סימנין לאהדורי אבדתא דאורייתא מוכן תעשה לשמלתו כדאמרינן באלו מליאות (שם): ללורבא מדרבנן. דידע בטביעות עינא ולא משני בדיבוריה: כדי שמעבור שיירה וחשרה. שיעור שתוכל לעבור שיירא שם ולחנות: כדי שיהא אדם כו'. כלומר אין הדבר תלוי בשיעור אלא לריך שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הוה שם עד שעת מליחת הגט: כדי שיכחוב אם הגע. שיעורא בעלמא נחנו בו: ואפילו שהה ויש בו סימנים. מובהקים: מעידים עליו. סימנים אלו להכשירו: על סימני גופו. של גט כגון ארוך או גוך שאין אלו כלום שיש כאלה הרבה: מצאו קשור בכים או בארנקי. ומכיר את הכים ואת הארנקי:

בדיבוריה דכיון דלא נפיק גיטא מתחת ידיה לא מהימן: אם מצאו לאלתר כשר: ת״ר איזו לאלחר ר׳ וחז אומר פי׳ אם שהה כשיעור זה הוא אחר זמז ופסול ואם וכשר ר״ש בן אלעזר אומר כדי שיהא אדם עומד ורואה הדבר תלוי בשיעור אלא כדי שיהא אדם שומר ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד מציאת הגט וי"א שלא שהה לכתוב את הגט ר"י אומר כדי לקרותו אחרים אומרים בשיעור השהייה פליגי כמה ישהא ויהיה פסול: ואפי׳ לו מעידים עליו דאמר נקב יש בו בצד אות פלונית ואיז אע״פ ששהה כדי לכתוב

ולקרוא שהוא פסול אם יש

מעיד השליח עליו ונותנים

ליה גיטא בי מדרשא פי׳ שליח היה באותו גט ונפל ממנו ומצאו אדם אחר אמר אם [סימנא] אית לו אבל בשאר סימני גופו של גט שאינן מובחקין אין סומכין עליהם: מצאו קשור בכיס או בארנקי או בטבעת

16